

Färgelanda kommun
Allhemsvägen 5
458 80 Färgelanda

2008-06-24
1 (5)
Dnr 53-2007:3581

Genomförd utbildningsinspektion i Färgelanda kommun

Skolverket har genomfört inspektion i Färgelanda kommun av förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen, barn- och ungdomsutbildningen samt vuxnas lärande. Besök gjordes i kommunens skolor och andra verksamheter under perioden den 15 januari 2008 till den 12 februari 2008.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen. Inspektionen granskar utbildningens kvalitet samt bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Inspektionsrapporten syftar dock inte till att ge en heltäckande bild av all förskole- och skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagda rapporter framgår vilka skolor och verksamheter som inspekterats och hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna. Förutom en övergripande rapport om kommunens hela ansvarsområde för förskoleverksamheten, skolan, skolbarnsomsorgen och vuxnas lärande finns även rapporter om varje rektorsområde, förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen, obligatoriska särskolan samt vuxnas lärande.

Detta beslut redovisar allvarliga brister, brister på kommunnivå samt brister på skol- och verksamhetsnivå som kommunen snarast måste åtgärda (bristområden). Dessutom redovisas områden där kommunen bör initiera ett utvecklingsarbete och vidta nödvändiga åtgärder för att förbättra kvaliteten (förbättringsområden i kommunen).

I rektorsområdes-/verksamhetsrapporterna framförs ytterligare förbättringsområden avseende kvaliteten på skol- och verksamhetsnivå där kommunen i det fortsatta kvalitetsarbetet ansvarar för att förbättringar och utveckling av verksamheterna kommer till stånd.

Senast inom tre månader från dagen för beslutet, dvs. senast den 24 september 2008 ska Färgelanda kommun redovisa till Skolverket, enheten i Göteborg vilka åtgärder som vidtagits mot allvarliga brister, brister på kommunnivå samt brister på skol- och verksamhetsnivå. I bilaga till beslutet anges vilka skolor och verksamheter som berörs.

2008-06-24

2 (5)

Dnr 53-2007:3581

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen på kommunnivå samt på skol- och verksamhetsnivå.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att samtliga skolverksamheter i Färgelanda kommun arbetar med värdegrundsfrågor. I de flesta verksamheter sker ett medvetet arbete för att alla elever ska känna sig trygga under sin skoldag samt för att skapa goda lärandemiljöer. Vid flertalet skolor uppnås detta men det finns exempel på skolor där kränkningar förekommer i form av barn som kränker andra barn, men också där barn kränks av vuxna. Två av kommunens skolor har blivit anmälda till Barn- och elevombudet och i ett fall har skadestånd utdömts. Det andra fallet är ännu inte avgjort. Vid samtal med elever, föräldrar och personal vid Valboskolan 7–9 framkommer att det under en lång följd av år förekommit att elever kränkts av personal. Personalens beteende är känt för rektorn och kommunens skolchef och dessa uppger att arbetsrättsliga åtgärder vidtagits. Trots detta fortsätter personalen kränka elever vid skolan. Vid inspektörernas besök på Valboskolan 7–9 präglades stämningen av oro i vissa elevgrupper. Vid kommunens individuella program var tonen mellan undervisande lärare och elever respektlös. Vid tiden för inspektionen har samtliga skolor en likabehandlingsplan, men ingen av dessa är utformade så att de lever upp till lagens krav. Likabehandlingsplanerna bygger inte på en aktuell kartläggning av verksamheternas och skolornas riskområden och barn och elever har inte varit med i utarbetande av dem. Skolverket bedömer därför att kommunens samlade arbete med likabehandling och normer och värden är en allvarlig brist. Det är ytterst angeläget att kommunen omgående vidtar sådana åtgärder att den kränkande behandlingen omedelbart upphör. Kommunen måste också tillse att alla skolor och verksamheter upprättar sådana likabehandlingsplaner som lagen föreskriver det är särskilt angeläget med beaktande av att det förekommer diskriminering och andra kränkningar vid vissa av kommunens skolor.

Verksamheten vid det individuella programmet bedöms också vara en allvarlig brist. Inspektionen visar att lärandemiljön för eleverna i flera avseenden måste förbättras. Vid inspektionsbesöket präglades stämningen av en stor oro och det finns ett utbrett missnöje bland eleverna mot hur undervisningen bedrivs. I lärandemiljön finns en kunskapssyn, attityd till lärande samt ett bemötande och förhållningssätt som inte i tillräckligt hög grad utgår från skollagen och läroplanens riktlinjer och förhållningssätt. Miljön präglas av låga förväntningar på eleverna och undervisningen är inte individanpassad. Eleverna får inte heller det stöd i undervisningen de behöver.

Skolverket bedömer att Färgelanda kommun måste utveckla kommunens och skolornas kvalitetsarbete. Inspektionen visar att varken elevernas resultat på nationella ämnesprov eller deras resultat i förhållande till kursplanernas mål att uppnå före utgången av skolår 5 i samtliga ämnen regelmässigt analyseras av skolorna eller kommunen centralt. En sådan analys är ett viktigt instrument för att med riktade insatser kunna öka elevernas måluppfyllelse såväl individuellt som generellt. Analysen bör också belysa skillnader mellan flickors och pojkars resultat. Inspektionen

2008-06-24

3 (5)

Dnr 53-2007:3581

visar vidare att resultaten vid de nationella ämnesproven i årskurs 5 redovisas i respektive skolas kvalitetsredovisning men att någon analys av resultaten inte presenteras i kvalitetsredovisningarna. Vid kommunens enda betygsättande skola sammanställs dock elevernas kunskapsresultat och skolans ämneslag har i uppdrag att analysera utfallet. I skolans kvalitetsredovisning presenteras elevernas resultat i form av andel elever med fullständigt betyg samt genomsnittligt meritvärde, men sammanställningen av elevernas kunskapsresultat och analysen av dessa tas inte upp i kvalitetsredovisningen. Kommunen har inte upprättat en kvalitetsredovisning för 2006.

Kommunen måste arbeta för att öka elevernas kännedom om kursplanernas mål oberoende av ämne och lärare samt ge eleverna ökade möjligheter att ha inflytande över sitt eget lärande.

Kommunen har sedan ett antal år tillbaka ett centralt elevhälsoteam. Samarbetet med skolorna fungerar väl och det finns rutiner och system för arbetet med barn och elever i behov av särskilt stöd i ämnena svenska, engelska och matematik. Dock uppges i intervju med elevhälsoteamet att styrningen av verksamheten kan utvecklas. Inspektionen har visat att det särskilda stöd som tillhandahålls eleverna varierar mellan skolorna. I några skolor uppges att särskilt stöd enbart ges i ämnena svenska, engelska och matematik. Särskilt stöd har också uteblivit då lärare varit sjukskrivna. Av skriftliga omdömen framgår att elever i behov av stöd även får detta under tid för språkval.

Skolverket bedömer att det finns goda kvaliteter i särskolverksamheten i Färgelanda kommun. Eleverna trivs och känner sig trygga i skolan. Föräldrarna uppger att de har en god samverkan med skolan och känner att det är lätt att ta kontakt med personalen och rektorn. Klimatet är gott och relationen mellan vuxna och elever är positiv. Verksamheten ger dock ett något splittrat intryck då samverkan mellan Höjdenskolan och Allhemskolan inte är utvecklad. Den specialpedagogiska kompetensen i verksamheten är samlad på Höjdenskolan och kommer därför inte eleverna på Allhemskolan till del. Kommunen måste också informera om rätten till ett tionde studieår samt rätten till ett studieomdöme och intyg efter avslutad skolgång.

Kommunens vuxenutbildning är enligt Skolverkets bedömning en väl fungerande verksamhet. Samarbetet inom Dalslandsvis och med Dalslands folkhögskola gör att de studerande kan erbjudas studier inom de ämnesområden författningarna bestämmer. De studerande upplever en stor flexibilitet vid planeringen av studierna och också att de får det stöd de behöver.

Ansvarsfördelningen mellan huvudmannen för skolverksamheten i Färgelanda kommun, förvaltningsledningarna och skolornas ledning är i huvudsak tydlig. Rektorererna är förtrodda med sina verksamheter, men deras roll som pedagogiska ledare behöver bli tydligare. Skolverket vill framhålla vikten av att rektorns roll som pedagogisk ledare och ansvarig för verksamheten vid respektive skola tydliggörs och betonas ifrån politiker och förvaltning.

2008-06-24

4 (5)

Dnr 53-2007:3581

Följande område inom kommunens verksamhet visar en sådan allvarlig brist att den snarast måste åtgärdas.

- Kommunen har inte säkerställt att alla skolor och verksamheter bedriver ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling (5, 7 och 13 §§ lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Verksamheten vid det individuella programmet har sammantaget så stora kvalitetsbrister att kommunen inte uppfyller sitt ansvar att erbjuda eleverna vid programmet den utbildning de har rätt till. Inte heller utgår kunskapssynen, attityder till lärandet och förhållningssättet till eleverna från skollagens och läroplanens riktlinjer och intentioner (1 kap. 2 och 12 §§ skollagen, 5 kap. 4b § och läroplanen för de frivilliga skolformerna).

Skolverket bedömer att följande brist/brister på kommunnivå måste åtgärdas.

- Kommunen gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (1 kap. 12 §, 2 kap. 8 § och 4 kap. 1 § skollagen och 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogram upprättas inte i enlighet med författningarnas krav (4 kap. 1 § skollagen, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen, 5 kap. 1 § särskoleförordningen och 8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).
- Likabehandlingsplaner saknas för vissa verksamheter och de planer som finns uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Likabehandlingsplanerna har inte upprättats under medverkan av barnen eller eleverna i den verksamhet för vilken planen gäller (2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Kommunen har inte upprättat någon kvalitetsredovisning för 2006 (1 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

I bilaga till beslutet anges sådana brister på skol- och verksamhetsnivå som måste åtgärdas.

Vidare bedömer Skolverket att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Kommunen bör vidta åtgärder för att öka elevernas måluppfyllelse, framför allt avseende resultaten i årskurs 5.
- Kommunen bör verka för att skolorna utvecklar sin förmåga att individualisera sin undervisning.

2008-06-24

5 (5)

Dnr 53-2007:3581

- Kommunen bör arbeta för att skolorna förbättrar elevernas kännedom om målen utbildningen så att eleverna i takt med åldern i stigande grad ges möjlighet att utöva inflytande över undervisningens planering.
- Kommunen bör skapa tydliga rutiner för arbetet med särskilda undervisningsgrupper och försäkra sig om att målet med verksamheten är att eleven ska återgå till sin ordinarie klass.
- Kommunen bör arbeta för att utveckla sina rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig bedömning och betygsättning och att betygsättningen sker i enlighet med de nationella betygskriterierna.
- Kommunen bör säkerställa att organisationen inte medför att oklarheter i ansvarsfrågor uppstår. Kommunen bör också utvärdera sin organisation i syfte att säkerställa att ledningen för skolan är effektiv, tydlig och ger förutsättningar för en ökad måluppfyllelse.
- Kommunen bör försäkra sig om att alla lärare har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Sven-Olof Lundin
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också deltagit enhetschef Hans Larson och avdelningsjuristen Alf Johansson.

Kopia till

Enligt fastställd sändlista

Bilaga

Förteckning över skolor och verksamheter där Skolverket kräver åtgärder.

Följande brister vid respektive skola eller verksamhet måste åtgärdas

Norra rektorsområdet, Högsäter och Järbo skolor

- Skolorna genomför inte systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.2 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolornas kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Eleverna ges inte förutsättningar att nå målen i hem- och konsumentkunskap i årkurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

Centrala rektorsområdet, Höjdenskolans och Valboskolans 3–6

- Valboskolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen och 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Eleverna vid Valboskolan erbjuds inte elevens val i enlighet med bestämmelserna (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Valboskolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (2-4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Södra rektorsområdet, Bruksskolans och Stigens skola

- Skolan genomför inte systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.2 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Eleverna får ingen undervisning i teknik före utgången av årskurs 5 vilket medför att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i ämnet i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, förordningen om kursplaner för grundskolan och bilaga 3 till skollagen).
- Eleverna erbjuds inte elevens val (2 kap. 20 § grundskoleförordningen).
- Eleverna har inte tillgång till svenska som andraspråk (2 kap. 15 § grundskoleförordningen)
- Elever som behöver särskilt stöd får inte detta (5 kap.1 § grundskoleförordningen).

- Elev får inte handledning på sitt modersmål (5 kap.2 § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogram upprättas inte för elever i den klass skolan kallar asylklass (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Valboskolan 7–9

- Skolan gör inte någon systematisk utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 9 (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitten 2.2 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolan genomför inte utvecklingssamtal med alla elever varje termin (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner för alla elever (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan genomför inte ämnesproven i årskurs 9 enligt författningarna (7 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Skolan använder betygskriterier som inte överensstämmer med de nationella betygskriterierna (7 kap. 8 § grundskoleförordningen, förordningen om kursplaner för grundskolan samt Skolverkets föreskrifter om betygskriterier för grundskolans ämnen).
- De skriftliga omdömen som ges för ämnen där eleven inte uppnått kursplanens mål är bristfälligt utformade (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i skolarbetet och inte heller i alla ämnen (4 kap. 1 § skollagen och 5 kap. grundskoleförordningen).
- All personal vid skolan vidtar inte nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 2 § skollagen och 1 och 5 §§ lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolan erbjuder inte språkval enligt författningarna (2 kap. 17-18 §§ grundskoleförordningen).
- Elevens val uppfyller inte kraven i författningarna (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Skolans verksamhet utvecklas inte så att den svarar mot uppställda mål (kap. 1. Skolans värdegrund och uppdrag, avsnittet Den enskilda skolans utveckling i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3-4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning i skolväsendet m.m.).

Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen

- Förskolorna måste medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att både utveckla det svenska språket och sitt modersmål (Läroplan för förskolan Lpfö98, avsnitt 1 Förskolans uppdrag).
- Det finns inte kvalitetsredovisningar som uppfyller förordningens krav för samtliga förskolor och fritidshem (1 och 4 §§ förordning om kvalitetsredovisningen inom skolväsendet m.m.).

Obligatoriska särskolan

- Särskolan utfärdar inte intyg efter avslutad skolgång (7 kap. 2 § särskoleförordningen).
- Eleverna får inte det stöd de har rätt till i form av särskilt stöd eller studiehandledning (4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. särskoleförordningen).
- Höjdenskolans ordningsregler inte är upprättade i enlighet med författningarnas krav (6 kap. 5 b § särskoleförordningen).
- Kommunen måste informera om och göra det möjligt för eleverna att gå i den tionde årskursen (6 kap. 3 a § skollagen).
- Eleverna erbjuds inte elevens val (2 kap. 7 § särskoleförordningen).
- Eleverna erbjuds inte modersmålsundervisning (2 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Särskolan saknar en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav. Kvalitetsredovisningen har inte heller upprättats under medverkan av elever och vårdnadshavare då dessa inte getts möjlighet att delta vid utarbetandet (3-4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning i skolväsendet m.m.).

Individuella programmet

- Skolan genomför inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten (1 kap. 6 § gymnasieförordningen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1.2 och 2.6 läroplan för de frivilliga skolformerna).
- Eleverna vid det individuella programmet får inte det stöd de har rätt till (8 kap. 1 § gymnasieförordningen).
- Individuella programmet saknar en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav (2-4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Utbildningsinspektion i Färgelanda kommun

Innehåll

Inledning.....	1
Underlag.....	1
Verksamhetens omfattning och organisation vid inspektionen	2
Sammanfattande bedömning	3
Bedömning av måluppfyllelse och resultat	5
Bedömning av styrning och kvalitetsarbete	15

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten inom förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen, barn- och ungdomsutbildningen och vuxenutbildningen i Färgelanda kommun.

Skolverket sände den 23 november 2007 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Kommunens styrelse och centrala förvaltning för verksamheterna och samtliga skolor har besökts under perioden den 15 januari till den 12 februari 2008. De ansvariga inspektörerna framgår i slutet av denna rapport.

Inspektionen avser att bedöma kommunens ansvarstagande för verksamheterna. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheterna uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanerna och övriga författningar för det offentliga skolväsendet och övriga verksamheter. De rekommendationer och krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Inspektionen av de kommunala skolorna, förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen, särskolan och vuxenutbildningen redovisas i separata rapporter.

Denna skriftliga rapport kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för kommunen, skolorna och verksamheterna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och verksamheterna, dels den information som inspektörerna samlat in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och verksamheterna från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem. I Färgelanda genomfördes intervjuer med representanter för politiker i kommunstyrelsen och tjänstemän inom väl-

färdsförvaltningens sektor för barnomsorg och utbildning. Samtliga grundskolor, gymnasieskolans individuella program och vuxenutbildningen har besökts, men varken förskoleverksamheten eller skolbarnsomsorgen har besökts. På skolorna har intervjuer genomförts med skolledningen samt med representanter för elever, personal och föräldrar. Vidare har intervjuer genomförts med representanter för föräldrar, personal och chefer för förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen.

Företrädare för kommunen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifterna i rapporten.

Verksamhetens omfattning och organisation vid inspektionen

Verksamhetsform	Antal barn/elever/studerande
Förskoleverksamhet	273
Skolbarnsomsorg	204
Förskoleklass	72
Grundskola	759
Obligatorisk särskola	20
Gymnasieskolans individuella program	22
Gymnasiesärskola	7
Kommunal vuxenutbildning	50
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda	0
Svenskundervisning för invandrare	39

Källa: Färgelanda kommun

Färgelanda kommun har ca 6 800 invånare och är belägen i Västra Götalandsregionen. Från centralorten Färgelanda är det ca 3 mil till närmaste större ort som är Uddevalla där flertalet av Färgelandas ungdomar får gymnasieutbildning. Under tioårsperioden 1996–2006 minskade kommunens befolkning med ca 550 personer eller 7,5 procent. Förutom centralorten Färgelanda finns de mindre orterna Högsäter, Ödeborg och Stigen. Kommunen är den största arbetsgivaren, men många kommuninvånare är också sysselsatta inom tillverkningsindustrin och inom skogs- och jordbruk. Utbildningsnivån är lägre än genomsnittet för länet och riket.

Kommunstyrelsen ansvarar för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, obligatorisk särskola, gymnasieskolans individuella program (IV), den kommunala vuxenutbildningen, vuxenutbildningen för utvecklingsstörda (särvox) och undervisningen i svenska för invandrare (sfi).

I Färgelanda kommun finns sex kommunala förskolor och fem familjedaghem. I kommunen finns också sex grundskolor med förskoleklass och årskurserna 1–6 samt en grundskola med årskurserna 7–9.

Många barn och elever i kommunen får skolskjuts till och från skolan.

Den obligatoriska särskolan är lokaliserad till Höjdenskolan för årskurserna 1–6 och för årskurserna 7–10 är verksamheten inrymd i källarplanet i en fastighet benämnd Allhem belägen ca 500 meter från Valboskolan 7–9 där också viss

undervisning äger rum och där eleverna intar skolmåltiden. Gymnasiesärskola och träningskola erbjuds i Uddevalla kommun.

Färgelanda kommun erbjuder ingen utbildning inom gymnasieskolans nationella program. Däremot erbjuder kommunen studier vid individuellt program. För gymnasieutbildningar samverkar kommunen inom Fyrbodalområdet.

Den kommunala vuxenutbildningen, Färgelanda Lärcenter, samverkar inom Dalslandsvis med vuxenutbildningarna i Bengtsfors, Dals Ed, Mellerud och Åmål. Vuxenutbildningen samverkar också med Dalslands folkhögskola från vilken kommunen köper utbildningar för den grundläggande och den gymnasiala vuxenutbildningen.

Färgelanda kommun ingår tillsammans med Orust, Lysekil, Sotenäs, Tanum, Strömstad, Munkedal och Dals Ed i V8-gruppen där man samverkar för att utveckla sina verksamheter inom utbildningsområdet.

Sammanfattande bedömning

Skolverket bedömer att samtliga skolverksamheter i Färgelanda kommun arbetar med värdegrundsfrågor. I de flesta verksamheter sker ett medvetet arbete för att alla elever ska känna sig trygga under sin skoldag samt för att skapa goda lärandemiljöer. Vid flertalet skolor uppnås detta men det finns exempel på skolor där kränkningar förekommer i form av barn som kränker andra barn, men också där barn kränks av vuxna. Två av kommunens skolor har blivit anmälda till Barn- och elevombudet och i ett fall har skadestånd utdömts. Det andra fallet är ännu inte avgjort. Vid samtal med elever, föräldrar och personal vid Valboskolan 7–9 framkommer att det under en lång följd av år förekommit att elever kränkts av personal. Personalens beteende är känt för rektorn och kommunens skolchef och dessa uppger att arbetsrättsliga åtgärder vidtagits. Trots detta fortsätter personalen kränka elever vid skolan. Vid inspektörernas besök på Valboskolan 7–9 präglades stämningen av oro i vissa elevgrupper. Vid kommunens individuella program var tonen mellan undervisande lärare och elever respektlös. Vid tiden för inspektionen har samtliga skolor en likabehandlingsplan, men ingen av dessa är utformade så att de lever upp till lagens krav. Likabehandlingsplanerna bygger inte på en aktuell kartläggning av verksamheternas och skolornas riskområden och barn och elever har inte varit med i utarbetande av dem. Skolverket bedömer därför att kommunens samlade arbete med likabehandling och normer och värden är en allvarlig brist. Det är ytterst angeläget att kommunen omgående vidtar sådana åtgärder att den kränkande behandlingen omedelbart upphör. Kommunen måste också tillse att alla skolor och verksamheter upprättar sådana likabehandlingsplaner som lagen föreskriver det är särskilt angeläget med beaktande av att det förekommer diskriminering och andra kränkningar vid vissa av kommunens skolor.

Verksamheten vid det individuella programmet bedöms också vara en allvarlig brist. Inspektionen visar att lärandemiljön för eleverna i flera avseenden måste förbättras. Vid inspektionsbesöket präglades stämningen av en stor oro och det finns ett utbrett missnöje bland eleverna mot hur undervisningen bedrivs. I lärandemiljön finns en kunskapssyn, attityd till lärande samt ett bemötande och förhållningssätt som inte i tillräckligt hög grad utgår från skollagen och läroplanens riktlinjer och förhållningssätt. Miljön präglas av låga förväntningar på ele-

verna och undervisningen är inte individanpassad. Eleverna får inte heller det stöd i undervisningen de behöver.

Skolverket bedömer att Färgelanda kommun måste utveckla kommunens och skolornas kvalitetsarbete. Inspektionen visar att varken elevernas resultat på nationella ämnesprov eller deras resultat i förhållande till kursplanernas mål att uppnå före utgången av skolår 5 i samtliga ämnen regelmässigt analyseras av skolorna eller kommunen centralt. En sådan analys är ett viktigt instrument för att med riktade insatser kunna öka elevernas måluppfyllelse såväl individuellt som generellt. Analysen bör också belysa skillnader mellan flickors och pojkars resultat. Inspektionen visar vidare att resultaten vid de nationella ämnesproven i årskurs 5 redovisas i respektive skolas kvalitetsredovisning men att någon analys av resultaten inte presenteras i kvalitetsredovisningarna. Vid kommunens enda betygsättande skola sammanställs dock elevernas kunskapsresultat och skolans ämneslag har i uppdrag att analysera utfallet. I skolans kvalitetsredovisning presenteras elevernas resultat i form av andel elever med fullständigt betyg samt genomsnittligt meritvärde, men sammanställningen av elevernas kunskapsresultat och analysen av dessa tas inte upp i kvalitetsredovisningen. Kommunen har inte upprättat en kvalitetsredovisning för 2006.

Kommunen måste arbeta för att öka elevernas kännedom om kursplanernas mål oberoende av ämne och lärare samt ge eleverna ökade möjligheter att ha inflytande över sitt eget lärande.

Kommunen har sedan ett antal år tillbaka ett centralt elevhälsoteam. Samarbetet med skolorna fungerar väl och det finns rutiner och system för arbetet med barn och elever i behov av särskilt stöd i ämnena svenska, engelska och matematik. Dock uppges i intervju med elevhälsoteamet att styrningen av verksamheten kan utvecklas. Inspektionen har visat att det särskilda stöd som tillhandahålls eleverna varierar mellan skolorna. I några skolor uppges att särskilt stöd enbart ges i ämnena svenska, engelska och matematik. Särskilt stöd har också uteblivit då lärare varit sjukskrivna. Av skriftliga omdömen framgår att elever i behov av stöd även får detta under tid för språkval.

Skolverket bedömer att det finns goda kvaliteter i särskolverksamheten i Färgelanda kommun. Eleverna trivs och känner sig trygga i skolan. Föräldrarna uppger att de har en god samverkan med skolan och känner att det är lätt att ta kontakt med personalen och rektorn. Klimatet är gott och relationen mellan vuxna och elever är positiv. Verksamheten ger dock ett något splittrat intryck då samverkan mellan Höjdenskolan och Allhemskolan inte är utvecklad. Den specialpedagogiska kompetensen i verksamheten är samlad på Höjdenskolan och kommer därför inte eleverna på Allhemskolan till del. Kommunen måste också informera om rätten till ett tionde studieår samt rätten till ett studieomdöme och intyg efter avslutad skolgång.

Kommunens vuxenutbildning är enligt Skolverkets bedömning en väl fungerande verksamhet. Samarbetet inom Dalslandsvis och med Dalslands folkhögskola gör att de studerande kan erbjudas studier inom de ämnesområden författningarna bestämmer. De studerande upplever en stor flexibilitet vid planeringen av studierna och också att de får det stöd de behöver.

Ansvarsfördelningen mellan huvudmannen för skolverksamheten i Färgelanda kommun, förvaltningsledningarna och skolornas ledning är i huvudsak tydlig. Rektorerne är förtrodda med sina verksamheter, men deras roll som pedagogis-

ka ledare behöver bli tydligare. Skolverket vill framhålla vikten av att rektorns roll som pedagogisk ledare och ansvarig för verksamheten vid respektive skola tydliggörs och betonas ifrån politiker och förvaltning.

I Skolverkets beslut finns närmare redovisat allvarliga brister, brister på kommunnivå, brister på skol- och verksamhetsnivå som kommunen snarast måste åtgärda (bristområden). Dessutom redovisas områden där kommunen bör initiera ett utvecklingsarbete och vidta nödvändiga åtgärder för att förbättra kvaliteten (förbättringsområden i kommunen).

I skol-/verksamhetsrapporterna framförs ytterligare förbättringsområden på skol- och verksamhetsnivå avseende kvaliteten.

Bedömning av måluppfyllelse och resultat

Inspektörerna har granskat om barnen och eleverna i de olika verksamheterna utvecklas och når de nationella målen för kunskaper, normer och värden, särskilt angivna i skollagen, läroplanerna för förskolan (Lpfö 98), det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94) och det frivilliga skolväsendet (Lpf 94), de nationella kursplanerna och programmålen. Vidare granskas utvärdering av lärandet, individanpassning och särskilt stöd, bedömning och betygssättning liksom arbetet med normer och värden. Bedömningen av kvaliteten inom dessa områden görs utifrån skollagen, läroplanerna och andra författningar för det offentliga skolväsendet.

Kunskaper, utveckling och lärande

Resultat och utvärdering av lärandet

Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen

Förskolor och familjedaghem ska enligt skollagen erbjuda fostran och omvårdnad genom pedagogisk verksamhet. I läroplan för förskolan, vilken gäller för förskolan och är vägledande för familjedaghemmen, betonas att verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Den pedagogiska verksamheten ska stimulera och utmana barnens utveckling och lärande samt ta tillvara och stärka barnens intresse och lust för att lära.

Intervjuer med personal, föräldrar och rektorer visar att personalen i förskoleverksamheten i Färgelanda kommun lägger stor vikt vid att möta varje barns individuella behov och se till att de känner trygghet och glädje i verksamheten. Inspektörerna bedömer att förskolans verksamhet fungerar väl.

Skolbarnsomsorgens uppgift är enligt skollagen att komplettera skolan samt erbjuda barn en meningsfull fritid och stöd i utvecklingen. Skolbarnsomsorgens verksamhet ska utgå ifrån läroplanen för det obligatoriska skolväsendet och samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje barns mångsidiga utveckling och lärande.

Vid samtal med föräldrar framkommer att dessa överlag är nöjda med verksamheten på fritidshemmen och att barnen upplever den som rolig och stimulerande. Inspektörerna har vid besök i verksamheterna funnit att verksamheten fungerar väl.

Grundskolan

Alla skolor använder sig av de nationella ämnesproven i årskurs 5 för att diagnostisera och bedöma elevernas kunskapsresultat i ämnena svenska, matematik och engelska.

Tabell 1. *Antal elever och andel elever i procent i Färgelanda kommun som har uppnått kravnivån för godkänt vid samtliga delprov i de nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2007 samt inom parentes år 2006.*

	Antal elever	Nationella ämnesprov årskurs 5 år 2007 (år 2006)		
		Svenska	Matematik	Engelska
Flickor	35 (52)	83 (86)	86 (79)	86 (85)
Pojkar	45 (55)	84 (85)	84 (84)	76 (80)
Totalt	80 (107)	84 (86)	85 (81)	80 (82)

Källa: Kommunens statistik¹

En sammanställning av resultaten för åren 2006 och 2007 visar att många elever i årskurs 5 inte når kravnivån i de nationella ämnesproven. Av statistiken framgår det att flickor och pojkar når likvärdiga resultat i svenska och matematik. I engelska är emellertid skillnaden i resultat stor där pojkarna når betydligt sämre resultat, både i förhållande till flickornas resultat i engelska och till pojkarnas resultat i svenska och i matematik.

Eftersom elevunderlaget vid de enskilda skolorna är litet är det vanskligt att dra slutsatser av statistiken för ett enskilt läsår. Genom att lägga samman statistiken över en treårsperiod får man emellertid ett bättre underlag.

Tabell 2. *Antal elever och andel elever i procent i Färgelanda kommun som har uppnått kravnivån vid samtliga delprov i de nationella ämnesproven i årskurs 5 åren 2005–2007, fördelat per skola samt totalt.*

	Antal elever	Resultaten på de nationella ämnesprov årskurs 5 för åren 2005–2007.		
		Svenska	Matematik	Engelska
Järbo	27	70	63	63
Högsäter	61	85	79	72
Valbo	91	76	79	77
Höjden	39	77	69	87
Stigen	24	96	79	83
Bruksskolan	66	88	92	86
Totalt	308	81	79	78

Källa: Kommunens statistik²

Av tabell 2 framgår att andelen elever som uppnått kravnivån vid de nationella ämnesproven generellt är liten men också att skolorna i det södra rektorsområdet, Stigens skola och Bruksskolan har ett bättre resultat än övriga skolor. I Järbo skola har mer än var tredje elev inte nått kravnivån för godkänt i matematik och engelska den senaste treårsperioden.

¹ Skolverket har gjort en sammanställning utifrån den statistik kommunen redovisat.

² Från och med läsåret 2006/07 är Höjdens skola en F-2-skola. Eleverna i årskurs 3–6 går nu i Valboskolan.

Av kommunens kvalitetsredovisning för 2005 framgår att resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 5 främst tjänar som ett underlag för vilka åtgärder som ska sättas in för de elever som ännu inte nått kravnivån för godkänt. Resultaten används inte för att utveckla verksamheten i syfte att nå ett bättre resultat.

I vilken mån eleverna uppnår målen i årskurs 5 framgår inte vare sig i skolorna eller i kommunens kvalitetsredovisning. Inspektionsbesöken visar också att skolorna inte systematiskt följer upp elevernas måluppfyllelse i andra ämnen än i svenska, matematik och engelska. Inspektörerna bedömer att kommunen måste följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat i förhållande till mål att uppnå i slutet av det femte skolåret i samtliga ämnen.

Tabell 3. *Antal elever och andel elever i procent av de som genomfört proven i Färgelanda kommun och som har uppnått kravnivån för godkänt vid nationella ämnesprov i årskurs 9 år 2007.*

	Antal elever	Nationella ämnesprov årskurs 9 år 2007		
		Svenska	Matematik	Engelska
Flickor	60	100	83	95
Pojkar	45	100	86	89
Totalt	105	100	84	92
Riket		96	84	95

Källa: Skolverkets officiella statistik samt uppgifter lämnade av Valboskolan 7–9

Valboskolan 7–9 är den enda skolan i kommunen med elever i årskurserna 7–9. Enligt tabell 3 ligger elevernas resultat på de nationella ämnesproven i nivå med riket. Enligt skolans statistik är det emellertid bara 57 procent av eleverna som fått provbetyg i svenska då övriga elever inte deltagit i delprov B. I delprov A deltog samtliga 104 elever av vilka 93 procent nådde målen. I delprov C deltog alla elever utom en och här nådde 96 procent målen. Det nationella ämnesprovets värde för att bedöma elevernas kunskapsutveckling samt som stöd för betygsättningen kan ifrågasättas då en så stor andel av eleverna inte genomför hela provet.

Tabellerna 1 och 3 visar att elevernas resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 5 respektive årskurs 9 skiljer sig kraftigt åt i ämnena svenska och engelska, medan de i matematik är likvärdiga. Det framgår emellertid inte vid inspektionen om dessa skillnader är ett resultat av medvetna satsningar på ämnena svenska och engelska eller om det kan finnas andra orsaker till att elevernas resultat i dessa ämnen kraftigt förbättras i årskurs 9. Inspektörerna bedömer sammanfattningsvis att kommunen bör vidta åtgärder för att öka elevernas måluppfyllelse, framför allt avseende resultaten i årskurs 5.

Tabell 4. Resultatmått för elever i årskurs 9 i Valboskolan 7–9 år 2005–2007.

	Valboskolan 7–9			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Meritvärde ³	193	198	204	206	207	207
- Flickor	218	203	219	217	218	219
- Pojkar	174	191	185	196	196	196
Andel (%) med fullständigt slutbetyg	79	73	77	76	76	76
Andel (%) behöriga till nationellt program ⁴	89	93	89	89	90	90
- Flickor	96	93	90	91	91	90
- Pojkar	84	93	86	88	88	88

Källa: Skolverkets statistik

Av tabell 4 framgår det att det genomsnittliga meritvärdet för eleverna över de senaste tre åren har ökat så att det nu ligger i det närmaste i nivå med riket. Skillnaderna i meritvärde mellan flickor och pojkar är betydande och med undantag för år 2006 mycket större än för riket.

Inspektionen visar att det i Valboskolan 7-9 finns en medvetenhet om elevernas resultat i förhållande till mål att uppnå vid slutet av det nionde skolåret. Denna kunskap används emellertid inte i verksamheten på så sätt att organisation och arbetssätt systematiskt utvärderas och prövas i syfte att nå en högre måluppfyllelse. Statistiken ovan visar att flickornas meritvärden med undantag för år 2006 ligger i nivå med riket medan pojkarnas meritvärden är betydligt lägre än snittet för riket, ett faktum som enligt intervjuer med personal är väl bekant.

Obligatoriska sarskolan

Det finns inte någon sammanställning över i vilken mån eleverna når mål att uppnå vare sig vid slutet av det femte skolåret eller då skolgången avslutas. Ett flertal elever har fått betyg i musik, bild och idrott och hälsa utifrån grundskolans kursplaner men det finns inte heller här någon sammanställning av resultaten.

I samtal med lärarna framhåller dessa dock att närvaron i det närmaste är 100 procent, att elevernas självförtroende stärks samt att alla elever hittills fortsatt sin skolgång på fyraårigt individuellt program vid gymnasiesärskolan i Uddevalle. Inspektörerna bedömer att den obligatoriska sarskolan måste följa upp elevernas resultat i slutet av det femte skolåret eller då skolgången avslutas så att nya metoder kan prövas och utvecklas i syfte att nå en ökad måluppfyllelse.

³ Meritvärdet räknas fram genom att bokstavsbetygen översätts till siffror där MVG ger 20, VG 15 och G 10. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger det så kallade meritvärdet. En elev som har minst 16 betyg kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

⁴ För att vara behörig till nationellt program på gymnasiet måste eleven ha slutför sista årskursen i grundskolan eller motsvarande och ha godkända betyg i ämnena engelska, matematik och svenska alternativt svenska som andraspråk.

Individuella programmet

Intervjuer med personal och med rektorn visar att organisationen inte sammanställer kunskapsresultaten för eleverna på det individuella programmet. Tidigare år har personalen använt sig av nationella ämnesprov för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygsättning men vid inspektionen var personalen av uppfattningen att nationella ämnesprov inte beställts för innevarande läsår. Personalen har dock meddelat rektorn att flera elever inte kommer att nå godkända betyg detta läsår, men personalen kan inte redovisa på vilka grunder man gjort denna bedömning. Rektorn framhåller vid kommunikeringen av rapporten att nationella ämnesprov beställdes under höstterminen 2007 och har genomförts under vårterminen 2008.

Vid intervju uppger rektorn att skolan arbetar för att stärka elevernas självkänsla. Resultatet av detta arbete kan rektorn dock inte redogöra för. Vid inspektörernas besök på det individuella programmet präglas stämningen av stor oro. De elever inspektörerna samtalar med berättar att de känner ett mycket stort missnöje med hur undervisningen och verksamheten bedrivs. Även vid intervju med lärarna framkommer att lärare och elever i många fall inte förstår varandra. Eleverna upplever att deras synpunkter, framförda till såväl lärare, rektor som utbildningschef inte tas på allvar. Elevernas frustration är stor och tilliten till vuxna är begränsad eftersom ”ingenting händer”. Lärarnas oförmåga att skapa en relation till eleverna bidrar enligt inspektörernas bedömning inte till att stärka elevernas självkänsla eller till att eleverna stärks i sitt lärande. Inspektörerna konstaterar sammanfattningsvis att verksamheten vid det individuella programmet synes bedrivs utan att eleverna förväntas nå några kunskapsresultat. Individuella programmet i Färgelanda ger i stället bilden av att vara en verksamhet där de ungdomar som inte går ett nationellt program eller förvärvsarbetar får vara på dagtid. Inspektörerna bedömer att skolan måste systematiskt sammanställa elevernas resultat samt följa upp och utvärdera dessa i syfte att kunna pröva och utveckla nya metoder för att öka måluppfyllelsen. Se även nedan under individanpassning och särskilt stöd.

Vuxenutbildningen

Enligt uppgifter från rektorn, undervisande lärare och deltagare i olika utbildningar når eleverna bra resultat i förhållande till de mål deltagarna satt upp i samverkan med utbildningsanordnaren och inom sfi. Den samlade betygsstatistiken visar att de flesta deltagare uppnått betyget Godkänt eller bättre. Inspektörerna har dock inte fått ta del av resultaten för de studerande inom grundläggande vuxenutbildning och inom sfi.

*Individanpassning och särskilt stöd**Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen*

Enligt skollagen ska de barn i förskolan som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ges den omsorg som deras speciella behov kräver. I Färgelanda kommun har barnen möjlighet att få särskilt stöd i sin utveckling av specialpedagog och det finns ett väl utbyggt samarbete med barnhabiliteringen för att möta barn med funktionshinder.

När åtgärdsprogram upprättas inom skolan i Färgelanda kommun tas inte hänsyn till den kunskap personalen inom skolbarnsomsorgen har om eleven. Enligt Skolverkets allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram är det viktigt att sko-

lan samarbetar med andra skolor, med förskolan, förskoleklassen och skolbarnsomsorgen för att ta emot information om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. För att komplettera bilden av hur en yngre elev fungerar i olika sammanhang är fritidshemmet särskilt viktigt. Stödbehov som inte har framkommit i skolan kan bli tydliga på fritidshemmet. Det är nödvändigt att det finns tydliga kommunikationsvägar mellan personal och rektor. Likaså att det finns en tydlig organisation av det elevvårdande arbetet. Se vidare skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2008:25) för arbete med åtgärdsprogram.

Grundskolan

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Läraren ska utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Att utforma undervisningen utifrån detta grundläggande synsätt innebär att metoder och arbetssätt ständigt måste prövas och utvecklas. Inspektionen har emellertid visat att skolornas förmåga att individualisera undervisningen varierar. I intervjuer med elever ges bilden av att alla elever i klassen vanligen gör samma uppgifter och att läroboken ofta styr. Detta bekräftas också av flera av de verksamhetsbesök inspektörerna gör. I intervjuer med lärare framhåller dessa dock att de försöker individualisera undervisningen så långt som det är möjligt men att klassernas storlek gör det svårt. Inspektörerna bedömer att skolorna bör utveckla sin förmåga att individualisera undervisningen.

Skolan ska, enligt läroplanen, eftersträva att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning. Intervjuer med rektorer, lärare och elever samt besök i verksamheten visar att eleverna överlag inte är medvetna om målen för sin utbildning. I stor utsträckning är det beroende av den enskilde läraren i vilken mån målen diskuteras och förklaras. Om eleverna inte har vetskap om kursplanernas eller läroplanens mål är det svårt för dem att utöva inflytande eller ta ansvar för de viktiga frågorna kring lärandet och undervisningens planering. Det är också vanligt att lärarna planerar undervisningen utan att eleverna ges möjlighet att ha inflytande och vid någon skola ifrågasätter eleverna att de ska ha inflytande över undervisningen. Inspektörerna bedömer sammantaget att skolorna bör vidta sådana åtgärder så att elevernas kännedom om målen för utbildningen ökar och så att de i takt med åldern i stigande grad ges möjlighet att utöva inflytande över undervisningens planering.

I grundskoleförordningen finns angivet att särskilt stöd ska ges till elever i behov av specialpedagogiska insatser. Sådant stöd ska i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Utgångspunkten enligt läroplanen är att undervisningen ska anpassas efter elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper för att främja deras fortsatta lärande.

Färgelanda kommun har ett centralt resursteam bestående av en specialpedagog, två skolsköterskor, en kurator och en psykolog. Det centrala resursteamet upplever att deras kompetenser inte används på ett för eleverna bra sätt. Resursteamet har inte en arbetsplan eller motsvarande där deras verksamhet definieras vilket gör att de inte kan vara det stöd för skolorna och eleverna de skulle kunna vara.

Från och med den 1 juli 2006 har förändringar gjorts i skolformsförordningarna avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att

tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn ska se till att en utredning inleds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska omfatta elevens hela skolsituation. Inspektörerna har tagit del av ett antal åtgärdsprogram på de olika skolorna. I många fall lever dessa i allt väsentligt upp till författningarnas krav men det finns också åtgärdsprogram vilka behöver utvecklas till sitt innehåll. Om det framkommer att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att stödbehovet utreds. I åtgärdsprogrammen måste kopplingen mellan utredning, behov, målsättningar och åtgärder bli tydligare. Vidare måste det framgå vem som ansvarar för åtgärderna samt hur och när åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Inspektörerna bedömer att skolorna måste upprätta åtgärdsprogram i enlighet med bestämmelserna.

Det särskilda stöd som tillhandahålls eleverna varierar mellan skolorna. I några skolor uppges att särskilt stöd enbart ges i ämnena svenska, engelska och matematik. Särskilt stöd har också uteblivit då lärare varit sjukskrivna. Av skriftliga omdömen framgår att elever i behov av stöd även får detta under tid för språkval. Detta innebär att dessa elever inte har fått den garanterade undervisningstiden för sitt valda språk. Inspektörerna bedömer att skolorna måste ge elever det särskilda stöd de behöver i samtliga ämnen.

Vid tiden för inspektionen är elever placerade i en särskild undervisningsgrupp som är integrerad med sarskolan. Av intervjuer med lärare och elever framgår att grundskoleeleverna fullt ut deltar i sarskolans undervisning och aktiviteter. Vid intervjuerna med rektorerna framgår att det råder oklarheter om vem som egentligen uppbär rektorsansvaret för grundskoleeleverna. Elever och föräldrar är dock av uppfattningen att eleverna med placering i särskild undervisningsgrupp har samma rektor som eleverna i sarskolan. Inspektörerna vill påpeka att en placering i särskild undervisningsgrupp är en tillfällig lösning och bör ha som mål att eleven ska återgå till sin ordinarie klass. Det är därför viktigt att eleven har kvar sin klasstillhörighet. Inspektörerna bedömer att kommunen bör skapa tydligare rutiner för arbetet med särskilda undervisningsgrupper och försäkra sig om att målet med verksamheten är att eleven ska återgå till sin ordinarie klass. Inspektörerna vill också påpeka att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp ska åtföljas av en överklagandehänvisning.

Individuella programmet

Även för elever vid individuellt program är det särskilt viktigt att undervisningen anpassas till individens behov och att eleven får det särskilda stöd hon eller han har rätt till. Verksamheten vid det individuella programmet måste utformas så att eleven stöds i sin kunskapsmässiga och sociala utveckling. Vid tiden för inspektionen undervisar två lärare utan adekvat utbildning för verksamheten. Av intervjun med lärare framgår vidare att vare sig betyg eller skriftliga omdömen följer eleverna från Valboskolan 7–9 till det individuella programmet. Lärarna har därför ingen kännedom om elevernas tidigare skolgång och eventuella stödinsatser som genomförts i grundskolan. Eleverna på det individuella programmet har heller inte några åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer att undervisningen på det individuella programmet inte är individanpassad och att eleverna inte får det stöd de behöver.

I samband med kommunikeringen av denna rapport framhåller rektorn att den undervisande personalen vid det individuella programmet under våren har kompletterats med för undervisningen behörig lärare och att en speciallärare har anställts från och med höstterminen 2008. De vidtagna åtgärderna bör därmed ge förutsättningar för att tillhandahålla det stöd eleverna behöver.

Vuxenutbildningen

Vuxenutbildningens utbildningar präglas av flexibilitet genom att de studerande kan välja mellan olika former för lärande t.ex. distansstudier i Liber Hermods regi eller i Dalslandvis.

Eleverna i sfi-undervisningen betonar att de får stöd i sitt lärande eftersom lärarna är noga med att dokumentera deltagarnas utveckling och de studerande får ta ansvar för sitt eget lärande t.ex. genom självkontroll. De studerande ger uttryck för att de alltid kan få stöd av lärarna såväl i distansundervisning som i undervisning som äger rum vid Färgelanda Lärcenter.

Bedömning och betygssättning

Kommunen har ett övergripande ansvar också för betygssättningen och för att säkra att betygen är likvärdiga. Rektorn och undervisande lärare ansvarar för arbetet med betyg och bedömning och för att detta arbete följer nationella bestämmelser. Kontinuerliga insatser av flera slag krävs för att säkra en likvärdig och rättvis bedömning. En viktig förutsättning för en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning är att kommunen, skollledning och personal diskuterar bedömningar inom och mellan skolor.

Enligt förordet till läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. ska de tre läroplanerna som utbildningssystemet omfattar länka i varandra och genomsyras av samma syn på kunskap, utveckling och lärande. Inspektörerna kan emellertid konstatera att det är sällsynt att de lärare som arbetar med elever i yngre åldrar har kännedom om hur det går för eleverna när de når högre årskurser. Detta innebär att tillfällen för analys av arbetssätt och organisation inom och mellan skolor inte tas tillvara i arbetet med att öka måluppfyllelsen i samtliga ämnen.

Av skolornas och kommunens kvalitetsredovisningar framgår att de nationella ämnesproven i svenska, matematik och engelska används för att bedöma elevernas kunskapsutveckling. Vid Valboskolan 7–9 var det emellertid en anmärkningsvärd stor andel elever som inte erhöll provbetyg i ämnet svenska, detta för att de inte genomförde ett av tre delprov. Skolverket finner detta anmärkningsvärt då de nationella ämnesproven i årskurs 9 är obligatoriska. I övriga ämnen är grunderna för lärarnas bedömningar ännu mer diffusa. Eleverna har uppfattningen att betyg kan vara beroende av elevernas förmåga att lösa uppgifter snabbt, eller i vilken mån läraren tycker om eleven eller ej. I samtal med föräldrar framkommer att elevernas terminsbetyg i årskurs åtta och vid höstterminens slut i årskurs nio hålls tillbaka av lärarna för att eleverna inte ska riskera att sänka sina betyg när de lämnar skolan. På skolans webbplats finns lokala bearbetningar av kursplaner och betygsriterier angivna. Av dessa framgår att lärarna vid bedömning av eleverna även tar hänsyn till elevens förmåga att passa tiden och uppföra sig. Man bedömer också om eleven har med sig böcker, penna och sudd till lektionerna. Inspektörerna finner detta anmärkningsvärt då den svenska skolans betyg enbart ska beskriva elevens kunskapskvaliteter i de olika ämnen. Betygen ska inte belysa elevens personliga egenskaper. Inspektörerna be-

dömer sammantaget att kommunen bör utveckla sina rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig bedömning och betygsättning.

Utvecklingssamtal genomförs regelbundet med undantag för Valboskolan 7–9 där utvecklingssamtal i årskurs 7 genomförs först under vårterminen. Därför upprättas heller ingen individuell utvecklingsplan för eleverna vid Valboskolan 7–9 förrän under vårterminen i årskurs 7. Inspektörerna bedömer att kommunen måste tillse att utvecklingssamtal genomförs i den omfattning författningarna kräver.

Individuella programmet

Lärarna vid det individuella programmet saknar utbildning för verksamheten och därför också för att sätta betyg i grundskolans årskurs 9. För att kvalitets-säkra betygsättningen har samtal förts med lärare i matematik vid Valboskolan 7–9. I övrigt uppger lärarna att man tittar på hur betygsättningen görs vid Valboskolan 7–9 i allmänhet. Tidigare år har nationella ämnesprov genomförts i svenska men vid tiden för inspektionen fanns inga planer på att genomföra dem under innevarande läsår. I stället framkommer att betygskriterier används vilka inte har stöd i författningarna. Här kan nämnas att lärarna uppger att eleverna i svenska ska läsa tre böcker per termin för att få ett godkänt betyg. I samband med kommunikeringen av rapporten vill rektorn framhålla att nationella prov har genomförts under våren och att det nu pågår en planering i samverkan mellan det individuella programmet och Valboskolan 7–9 för hur man från höstterminen 2008 ska kunna samverka för en rättvis och likvärdig bedömning och betygsättning. Inspektörerna bedömer att kommunen måste se till att betyg och bedömningar vid det individuella programmet är rättvisa och sker i enlighet med de nationella betygskriterierna. Se även under rubriken resurser.

Normer och värden

Förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och grundskolan

Inspektionen visar att personalen inom förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen vinnlägger sig om att barnen ska känna sig trygga och trivas inom respektive verksamhet. Enligt intervju med representanter för personalen försvåras detta dock ibland av stora grupper och ensamarbete.

Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar. Inspektörerna upplever att stämningen vid kommunens skolor oftast är vänlig och att eleverna är nyfikna och lätta att komma till tals med. Vid de flesta skolor har eleverna tillit till de vuxna och ett gott förhållningssätt råder mellan vuxna och elever. Intervjuer med elever, föräldrar, lärare och elevhälsa visar emellertid att det under lång tid förekommit kränkningar från en vuxen vid Valboskolan 7–9. I samband med besöket påpekas detta av inspektörerna för rektorn och förvaltningschefen, för vilka förhållandet dock är väl känt.

Skolverket finner det fullständigt oacceptabelt att dessa kränkningar vid Valboskolan 7-9 fått fortgå under så lång tid och finner det synnerligen angeläget att kommunen och Valboskolan 7–9 omgående vidtar åtgärder för att komma tillrätta med problemen. I åtgärderna måste dels ingå att arbeta för att utreda och vidta åtgärder när kränkningar konstateras, dels ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra ytterligare kränkningar. I det målinriktade arbetet ingår

att ta fram en sådan likabehandlingsplan som lagen förutsätter vilken ska fungera som stöd i arbetet och utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

Personalen i Färgelandas skolor arbetar överlag medvetet med värdegrundsarbetet och i det norra rektorsområdet och Höjden/Valbo rektorsområde utgår man bland annat från Lions Quests läromedel ”Tillsammans” som bland annat är uppbyggt för att utveckla barns och ungdomars förmåga att kommunicera, samarbeta, hantera konflikter samt respektera andra. I Valbo 7–9 arbetar man med Livskunskap och inom vuxenutbildningen strävar man efter att öka antalet tillfällen när personal och studeranden tillsammans diskuterar grundläggande demokratiska värderingar.

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling. Sedan den 15 oktober 2006 finns ett krav på att likabehandlingsplanerna ska följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (Se förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med likabehandlingsplanen.)

Vid inspektionstillfället har inte alla verksamheter inom barnomsorgen och utbildningssektorn likabehandlingsplaner. De likabehandlingsplaner som upprättats uppfyller inte de krav som lagen ställer. Det saknas en allmän översikt av de insatser som ska vidtas för att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Likaså saknas en översikt av de insatser som ska vidtas för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Vidare saknas en specifik redovisning av de olika verksamheternas behov utifrån en aktuell kartläggning som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Vid utarbetandet av likabehandlingsplanerna har barn och elever inte deltagit på det sätt som lagen föreskriver.

Vuxenutbildningen

I vuxenutbildningens likabehandlingsplan saknas uppgifter om hur arbetet mot kränkande särbehandling ska gestaltas i de olika verksamheterna, dvs. i den grundläggande vuxenutbildningen, den gymnasiala vuxenutbildningen och sfi samt hur Liber Hermods och Dalslandsvi arbetar för att uppfylla kraven i likabehandlingsplanen. Det saknas uppgifter om hur vuxenutbildningen avser att arbeta med koppling till de olika diskrimineringsgrunderna dvs. till kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Individuella programmet

I det individuella programmet beskrivs hur skolan ska arbeta vid fall av kränkningar eller mobbning. I likabehandlingsplanen finns

också ett avsnitt som behandlar åtgärder vid de fall då elever kränks av anställda.

Vid inspektörernas besök på det individuella programmet kunde inspektörerna dock se exempel på elever som nonchalerades av den undervisande läraren på ett sätt som direkt strider mot skolans likabehandlingsplan. Det var tydligt att läraren och ett flertal elever inte kunde kommunicera på ett respektfullt sätt. Enligt de intervjuade eleverna når skolans värdegrundsarbete inget resultat då lärarens referensram är väldigt snäv. Som tidigare nämnts har elever men också föräldrar framfört synpunkter på verksamheten till såväl lärare som rektorn och utbildningschef, men dessa synpunkter har enligt eleverna inte tagits på allvar. Även detta har tagits upp av inspektörerna med rektorn och förvaltningschefen vid besöket.

Då individuella programmets likabehandlingsplan saknar ett främjande perspektiv och heller inte är daterad bedömer inspektörerna att den inte lever upp till lagens krav. Inspektörerna bedömer att värdegrundsarbetet vid det individuella programmet måste förbättras.

Sammanfattningsvis konstaterar inspektörerna att det förekommer ett medvetet värdegrundsarbete på de flesta skolorna i Färgelanda kommun. Inspektörerna kan också konstatera att det trots värdegrundsarbetet förekommer att elever kränks i de olika verksamheterna. Inspektörerna bedömer därför att kommunen måste agera kraftfullt så att skolornas värdegrundsarbete når avsedd effekt. Häri ingår att kommunen måste tillse att alla verksamheter och skolor omfattas av likabehandlingsplaner i enlighet med författningarna samt att skolorna arbetar i linje med planernas innehåll. Planerna ska utgå från en aktuell kartläggning av verksamhetens riskområden och upprättas i samverkan med eleverna och företrädare för elevernas vårdnadshavare.

Bedömning av styrning och kvalitetsarbete

Inspektörerna har granskat ledningen av verksamheten och kvalitetsarbetet i kommunen (inklusive kvalitetsredovisningen). Inspektionen tar här även upp tillgången till likvärdig utbildning samt materiella och personella resurser. Bedömningen av kvaliteten inom dessa områden görs utifrån skollagen, läroplanerna och andra författningar för det offentliga skolväsendet.

Styrning och ledning

I Färgelanda kommun genomfördes januari 2007 en omorganisation som innebär att kommunstyrelsen ansvarar för den politiska ledningen av all verksamhet. För driften av verksamheterna finns två förvaltningar, välfärdsförvaltningen och serviceförvaltningen. Barnomsorgen, grundskolan, grundsärskolan och individuella programmet utgör enheten barnomsorg och skola under välfärdsförvaltningen. Ansvar för vuxenutbildningen ligger under serviceförvaltningen. Under pågående inspektion har chefen för välfärdsförvaltningen lämnat sin tjänst och kommunchefen har tillsvidare övertagit ansvaret för ledningen av enheten barnomsorg och skola.

Det är tänkt att välfärdsförvaltningens chef tillsammans med de fem rektorerna inom enheten barnomsorg och skola bildar en ledningsgrupp vilken regelbundet träffas för att bland annat diskutera kommunövergripande utbildningsfrågor såsom skolutveckling och budgetfrågor. Vid de tillfällen då även vuxenutbild-

ningsfrågor diskuteras bjuds rektorn för vuxenutbildningen också in. Denne uppger dock att organisationen gör att vuxenutbildningen ibland hamnar utanför den allmänna diskussionen om skola och att han får ta ansvar för att han får den information han behöver.

Inspektionen visar att det råder oklarheter om vem som är rektor för elever med placering i särskild undervisningsgrupp. Såväl lärare som elever och föräldrar har inte kunskap om att dessa elever har samma rektor som övriga elever vid Valboskolan 7–9. Inspektörerna vill påpeka att placering i särskild undervisningsgrupp är en åtgärd som syftar till att eleven ska återgå till sin ordinarie undervisningsgrupp så snart som möjligt. Av den anledningen är det viktigt att eleven har kvar sin klasstillhörighet och i så stor utsträckning som möjligt deltar i klassens undervisning.

Uppdelningen med barnomsorg och skola i välfärdsförvaltningen och vuxenutbildningen i serviceförvaltningen är inte genomförd fullt ut då kurs 1 och 2 inom sfi leds av rektorn för grundsärskolan och individuella programmet medan kurs 3 och 4 ligger under rektorn för vuxenutbildningen. Skälet till detta uppges vara att sfi kurs 1 och 2 är lokaliserade till Stigens skola medan övrig sfi-verksamhet äger rum i vuxenutbildningens lokaler.

I samband med kommunikeringen av denna rapport meddelar kommunchefen att kommunen under våren låtit utreda Färgelanda kommuns styrning av skola med fokus på normer och värden. Med utredningen som grund planerar kommunen nu en förändring av hela sin organisation där välfärdsförvaltningen och serviceförvaltningen ersätts av en enda förvaltning med fyra sektorer. En av dessa sektorer kommer att innehålla all skolverksamhet.

Inspektörerna bedömer att kommunen måste säkerställa att skolornas och verksamheternas kvalitet håller måttet. Kommunen måste också säkerställa att organisationen inte medför att oklarheter i ansvarsfrågor uppstår. Inspektörerna bedömer därför att kommunen bör utvärdera sin organisation i syfte att säkerställa att ledningen av skolan är effektiv, tydlig och ger förutsättningar för en ökad måluppfyllelse.

Kvalitetsarbete

Som huvudman för skolväsendet, förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen har Färgelanda kommun ansvar för att följa upp och säkerställa att barn, elever och studerande inom vuxenutbildningen får den omsorg och utbildning de har rätt till och att den genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollag, läroplaner och andra författningar. Rektorn ansvarar för att det upprättas en arbetsplan och att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Inspektionen visar att uppföljning på individnivå görs av lärare, i de lägre åldrarna dock huvudsakligen i ämnen svenska, engelska och matematik. För de flesta skolorna saknas en samlad uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat och resultaten av värdegrundsarbetet. För i stort sett samtliga skolor har inspektörerna bedömt att uppföljningen och utvärderingen av kunskapsresultaten är av mindre god kvalitet och måste förbättras. Rektorerna måste ta ett större ansvar för att skolans personal, eleverna och deras vårdnadshavare är delaktiga i utarbetandet av de arbetsplaner som ligger till grund för skolornas kvalitetsarbete.

Enligt förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje kommun, varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet, varje kommunalt bedriven förskola och varje kommunalt bedrivet fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt samma förordning ska en skriftlig kvalitetsredovisning innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive förskolan, skolbarnsomsorgen eller skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska dessutom verksamhetens förutsättningar och arbetet i verksamheten redovisas.

Inspektörerna kan konstatera att kommunen inte upprättat någon kvalitetsredovisning för 2006. Inspektörerna bedömer sammantaget att såväl kommunen som de olika skolorna och verksamheterna årligen måste upprätta kvalitetsredovisningar vilka lever upp till författningarnas krav.

Tillgång till likvärdig utbildning

Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen

Enligt skollagen ska plats i förskoleverksamheten erbjudas ”utan oskäligt dröjsmål”, dvs. inom tre till fyra månader efter ansökan om plats. Skälig hänsyn ska också tas till vårdnadshavarens önskemål om omsorgsform och lokalisering av platsen. Plats ska erbjudas så nära barnets hem som möjligt. Inspektionen visar att Färgelanda kommun erbjuder plats i förskoleverksamheten inom fyra månader från att behovet anmälts. Inspektionen visar dock att förskolorna inte har möjlighet att medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att både utveckla det svenska språket och sitt modersmål.

Skolbarnsomsorgen i Färgelanda kommun vänder sig till barn från förskoleklass upp till och med tolv års ålder. Även här erbjuds alla plats.

Grundskolan

Kommunens skolverksamhet präglas generellt av goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten i form av ändamålsenliga lokaler, god tillgång på läromedel samt med vissa undantag välutbildade lärare. Inspektionen visar dock att det finns brister när det gäller elevernas tillgång till utbildning.

I samtliga ämnen, med undantag för moderna språk, finns mål att uppnå före slutet av det femte respektive det nionde skolåret. Av de olika skolornas timplaner framgår emellertid att tid inte alltid avsätts så att eleverna har möjlighet att nå målen för teknik eller hem- och konsumentkunskap före slutet av det femte skolåret. Vidare framgår det att modersmålsundervisning, svenska som andraspråk och teckenspråk inte erbjuds som språkval och inspektörerna har också funnit att tid för språkval har använts till stöd i andra ämnen.

Enligt grundskoleförordningen ska styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som fastställts för det ämne eller ämnen som utgör elevens val. Organisationen av elevens val ser olika ut vid skolorna. Vid någon skola erbjuds eleverna inte elevens val med hänvisning till att personalen till antalet är för få och vid en annan skola erbjuds elevens val i form av två temadagar där eleverna inte kan göra egna val som breddar eller fördjupar elevernas kunskaper vilket inte är i

överensstämmelse med bestämmelserna om den garanterade undervisningstiden. Vid Valboskolan 7–9 erbjuds eleverna en mängd olika val vilket är bra, men några av dessa ligger inte inom ramen för vad som är tillåtet.

Inspektörerna bedömer sammantaget att kommunen måste tillse att eleverna ges möjlighet att nå målen för samtliga ämnen i årskurs 5 och årskurs 9 och att eleverna erbjuds elevens val och språkval i enlighet med författningarnas krav.

Vuxenutbildningen

Inom vuxenutbildningen erbjuds kortutbildade vuxna utbildning inom samtliga ämnesområden. Däremot erbjuds inte utbildning inom särsvux då det enligt rektorn för vuxenutbildningen och rektorn för den obligatoriska särskolan inte finns lämpliga studeranden i kommunen.

Resurser

Enligt skollagen ska det i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses. I kommunens förskoleverksamhet finns det år 2007 i snitt 6,0 barn per årsarbetare vilket är mer än genomsnittet för riket som är 5,2. Andelen pedagoger med högskoleutbildning är 46 procent att jämföra med 52 för riket. I fritidshemmen är personaltätheten samma år 16,8 barn per årsarbetare jämfört med 19,5 i riket.

År 2007 var lärartätheten i grundskolan enligt Skolverkets statistik 7,6 lärare per 100 elever att jämföra med snittet för kommunala skolor i riket som är 8,4. Samma år var andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning 88 procent vilket är i nivå med snittet för rikets kommunala skolor vilket är 87 procent. Vid inspektionen har framkommit att inte alla lärare har förståelse för att de i sin lärarroll måste individualisera undervisningen efter varje elevs förutsättningar. Inspektörerna bedömer att kommunen bör försäkra sig om att alla lärare har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen.

Vid tiden för inspektionen är de undervisande lärarna vid det individuella programmet inte behöriga för den undervisning de bedriver. Eleverna vid individuella programmet har heller inte tillgång till specialpedagogisk kompetens. Som tidigare nämnts framhåller rektorn vid kommunikeringen att en gymnasielärare redan har anställts samt att en speciallärare anställts från och med höstterminen 2008.

Inspektionen visar att kommunens skolor har tillgång till skolsköterskor, kurator, skolpsykolog, skolläkare och specialpedagoger. Inspektionen visar också att personalen erbjuds kompetensutveckling.

Datum	Ort
2008-06-24	Göteborg

Sven-Olof Lundin

Leif Aljered

Mats Aronsson

Birgit Persson

Eva Wallentin